

ЛАГОРІО Лев Феліксович

ЕКСПРЕС-ЖИТТЄПИС, найважливіші ціхи біографії

Національний статус, що склався у світі: російський.

Художник.

З дворянської родини. Батько, Лагоріо Ф., – неаполітанський віце-консул.

Народився 16 (28) червня 1827 р. в м. Феодосії Таврійської губернії Російської імперії (нині – Автономна Республіка Крим України). За іншими даними, народився 17 (29) листопада.

Помер 9 (22) грудня 1905 р. в м. Петербурзі Російської імперії (нині – м. Санкт-Петербург РФ).

Закінчив Феодосійську гімназію, Петербурзьку академію мистецтв (1843-1850), стажувався в Італії і Франції (1853-1860).

Почесний член Петербурзької академії мистецтв (1900).

Один з фундаторів Санкт-Петербурзького товариства художників (1890).

Кавалер малої срібної (1847), великої срібної (1848), малої золотої (1849), великої (1850) малої золотої медалей Петербурзької академії мистецтв, ордена св. Ганни 3-го ступеня (1861).

У морських пейзажах особливе значення надавав передачі освітлення і повітряної перспективи, поєднуючи безпосередність етюду з натури з штучністю колірних ефектів в традиціях романтичного і академічного живопису.

Постійний учасник виставок Товариства російських акварелістів.

У Петербурзі мав персональну виставку (1893).

Серед найвідоміших доробків – «Транспортування льоду» (1849), «Гірське озеро» (1852), «Краєвид на Неву і Петровську набережну з будиночком Петра І», «Нормандський берег», «На острові Капрі. Рибальський будиночок» (усі – 1859), «Фонтан Аннібала в Рокка-Ді-Папа поблизу Риму» (1860), «Північний пейзаж» (1872), «Батум» (1881), «Затока Золотий Ріг» (1883), «Місячна ніч на морі» (1886), «Кавказький краєвид» (1889), «Гурзуф» (1890), «Історія штурму фортеці Баязет», «Морський пейзаж з вітрильниками» (обидва – 1891), «Кавказька ущелина» (1893), «Лафотенський острів» (1895), «На березі» (1899).

Пензлю нашого земляка належать полотна «Крим. Скелі Чернець і Діва», «Гірська річка», «Під покровом дуба», «Корабель «Свята княгиня Ольга» біля берегів Криму», «Будиночок в саду», «Круча над річкою», «Краєвид на Аюдаг з Алушти», «Кримський пейзаж», «Хутір на острові». Л. – також автор серії картин на сюжети російсько-турецької війни 1877-1878 рр.

Нині доробки нашого земляка зберігаються в Донецькому, Харківському, Луганському обласних художніх музеях (усі – Україна), державній Третьяковській галереї, Центральному історичному військово-інженерному музеї (м. Москва, РФ), музеї Олександра III (м. Санкт-Петербург, РФ), обласному художньому музеї ім. В. Сукачова (м. Іркутськ, РФ), обласному художньому музеї (м. Калуга, РФ), обласній картинній галереї ім. Б. Кустодієва (м. Астрахань, РФ), державній художній галереї (м. Перм, РФ), музеї образотворчих мистецтв (м. Тюмень, РФ), державному історико-архітектурному і художньому музеї-заповіднику (м. Володимир, РФ), державному обласному художньому музеї ім. І. Пожалостіна (м. Рязань, РФ), обласному художньому музеї ім. І. Крамського (м. Вороніж, РФ), державному музейному об'єднанні «Художня культура Російської Півночі» (м. Архангельськ, РФ), обласному музеї образотворчих мистецтв (м. Оренбург, РФ), державному історико-архітектурному і художньому музеї-заповіднику (м. Рибінськ, РФ), численних приватних зібраннях.

У будинку на Генуезькій вулиці, де мешкав Л., нині розміщується Феодосійський краєзнавчий музей.

У московському видавництві «Біле Місто» вийшли книга Н. Соломко «Казка про хлопчика, який не умів малювати море» (2004) і подарункове видання «Лев Лагоріо. Велика колекція» (2007).

Серед друзів та близьких знайомих Л. – І. Айвазовський, О. Боголюбов, М. Бочаров, О. фон Бок, М. Воробйов, О. Зауєрвейд, М. Сергєєв, Б. Віллевальде та ін.

МАКСИМАЛЬНА СХОЖІСТЬ, з творчого кредо Л. Лагоріо

Передавати зображуване з максимальною схожістю з натурою.

НЕ ДИВНО, ЩО СТАВ ПЕЙЗАЖИСТОМ, з інформації «Лагоріо Лев Феліксович» на artsait.ru Росія часто ставала другою і, якщо можна так сказати, головною батьківщиною для багатьох іноземців. При цьому мали місце як масові переселення (наприклад, німців за Катерини II), так і

набуття російського громадянства, особливо характерні для представників науки, мистецтва, техніки (ну чим не перекачування мізків?).

Саме таким громадянином Росії, прийнявши її громадянство, став син неаполітанського віце-консула Лагоріо, тепер уже Лев Феліксович. І якщо врахувати, що з художнім талантом він народився у Феодосії, то зовсім не дивно, що став пейзажистом, мариністом, хоча із задоволенням писав і портрети відомих людей.

Набувши в 1852 р. російське громадянство, відправився в пансіонерську поїздку до Європи. Мешкав і малював у Франції, Італії, Швейцарії, Голландії.

...З свого постійного місця проживання – Петербургу – здійснює численні подорожі в південні райони Росії, до Фінляндії, Норвегії, Туреччини. Улюбленою темою Лева Лагоріо залишалося морське побережжя, яке поєднує різні стани моря і ділянки берега, що межують з морем.

НЕПОВТОРНИЙ СТИЛЬ, з оцінки творчості Л. Лагоріо О. Ажимовою

Лев Лагоріо створив власний неповторний стиль «Штильової марини», своєрідний і несхожий на інші, і міг передати найменші хвилювання водної гладіні і ніжні колірні переходи.

ПРОДОВЖУВАЧІВ НЕ ЗНАЙШЛОСЯ, з рецензії на art-catalog.ru

Лагоріо – один з найвизначніших живописців другої половини XIX століття в Росії, представник академізму. Для його творів характерна простота вибраного мотиву, разом з тим внутрішня значність, монументальність. Величні морські і гірські пейзажі, наповнені повітрям, вражають глибиною перспективи, широтою просторових побудов, майстерною передачею ефектів освітлення. У роботах Лагоріо можна побачити і академічну композиційну схему, і риси романтизму, і властиву реалістам достовірність та ретельність в промальовуванні деталей, де витонченість і безтурботність італійської школи злилися з російським психологізмом.

Картини привертають увагу щирістю, безпосередністю і свіжістю бачення. Митець завжди залишався романтиком, котрий уловлює в природі відтінки настроїв і відчуттів. Ця тонка доробків емоційність і сьогодні нікого не залишає байдужим.

Метод Лагоріо, який полягав в граничній точності деталей і ефектів освітлення, бажанні охопити все, навіть другорядні найдрібніші елементи пейзажу і виписати їх також ретельно, як найближчі і великі, не знайшов прихильників і продовжувачів.

Крім живопису, важливе місце в художній спадщині майстра займають малюнки.

З ЛЕГКОЇ РУКИ МИТЦЯ, з кореспонденції «Замок «Ластівчине гніздо» – візитна картка Криму» на countries.ru

Над прірвою біля скелі, названої на честь римської богині уранішньої зорі Аврори, немов висить витончений замок з химерною круглою вежею. Ластівчине гніздо вже кілька десятків років називають візитною карткою Південного берега Криму. Напевно, придворний лікар імператорського палацу в Лівадії, нащадок німецьких переселенців Адальберт Карлович Тобін не припускав, яка роль уготована йому в історії Росії і України.

...У 1901 р. порядком зруйноване «гніздечко» припало до смаку ще одному німцеві, як би ми зараз сказали, нафтовому олігархові, а тоді – магнатові баронові Штейнгелю. У тому ж році до барона приїхав гостювати відомий російський художник Лагоріо. Надихнувшись розвалинами на краю прірви, він малює першу картину «Ластівчине гніздо».

Багатий барон поспішив вкласти чималі засоби у відновлення дачі, і вже 1903 року все той же Лагоріо пише картину з зображенням оновленого будинку. У дачі тепер претензійне німецьке ім'я «Генераліф: замок кохання».

...Сьогодні знаменитий палац є обов'язковим пунктом екскурсійних програм для тих, хто мандрує Південним берегом Криму. А крім того, «Ластівчине гніздо» увічнене в кінематографі. Біля нього знімався в 1960 році культовий радянський фільм «Людина-амфібія», а потім – говорухінський детектив «Десять негрів».

ШПИГУН-НЕЧЕМА, з книги О. Боголюбова «Нотатки моряка-художника»

Гордий остзеєць фон Бок, коли Васильчиков зайшов до нього, лежав на дивані і палив.

Васильчиков увійшов в капелюсі, шинелі і калосах. «Що вам треба?» – питає Бок. «Я прийшов до вас від однієї високої персони подивитися, що ви робите». – «То хто ж ця персона, та й ви що за пан?»

Васильчиков, бачачи такий прийом, посилює тон: «Та я вам говорю, що прийшов від Великої Княгині, президента». – «Ні, ви цього не сказали, а говорите про якусь високу персону. Посланого Великою Княгинею я прийму, бо це моє начальство, але скажіть, як вас звуть, та зніміть калоші, капелюх, шинель, а інакше я з вами і говорити не буду».

Васильчиков ображається і йде, пробурмотівши: «Нечема».

...Наступного дня зібралися ми всі на площі Пігаль в кафе дю Рот-Морт і мали бурхливу нараду. Гарячіше за всіх заступився за свою скривджену честь Бочаров. Фон Бок лаявся сильно, однак стримано. А всі інші відразу ж перейшли до матюків, прикриваючись якими вирішили – мені і Лагоріо йти до посла гр. Кисельова і подати петицію: «Ваша ясновельможність, хтось, хто називає себе Васильчиковим, і то не завжди, дозволяє собі входити до наших майстерень, коли ми відсутні, оглядає всі роботи, порпається в портфелях, ображає наших дружин, приймаючи їх за розпусних жінок, і говорить, що робить це за наказом однієї найяснішої персони. ...Від імені нашого найяснішого президента В. Кн. Марії Миколаївни, для якої ми всі, звичайно, готові відкрити наші майстерні, як нашій покровительці. Але пан Васильчиков не зумів виконати її доручення, ставлячись до нас грубо і неввічливо. Ми просимо вашу ясновельможність захистити нас від цього шпигуна, який не уміє цінувати довіру до нього Її Вищості, яка так прихильно доручила йому довідатися про наші потреби і роботу».

З ...приміром я, Лагоріо і Бочаров прийшли до посольства і подали заяву послові через Грота, просячи нам відповісти.

ПОМЕР У ЗЛИДНЯХ, з статті Н. Піронкової «Майстер пейзажу»

З відвідин Парижа почалося його закордонне відрядження. Після знайомства з барбізонцями (група французьких художників, що поселилися в селі Барбізон, де вони вивчали можливості пленерного живопису, тобто живопису на відкритому повітрі) і їхніми методом роботи Лагоріо відправляється до Італії. Він пише безліч етюдів в Римі, Сорренто, на Капрі, потім їде до Швейцарії, аби попрацювати над місцевими краєвидами.

До Росії повертається 1860 року. У Петербурзі з великим успіхом виставляє близько 30 картин, за які Рада Академії присвоює йому звання професора живопису. У цих роботах яскраво виявилися основні риси, які стануть характерними для всіх подальших творів Лагоріо: зображення місцевості за обіднього сонця, любов до фронтальних композицій, чіткий малюнок. Ставлення до предмету зображення вдумливе, манера працювати – некваплива.

...З 1864 р. кожне літо він виїжджав на етюди, багато подорожує, збираючи матеріал для майбутніх картин. Його увагу привертають не лише морські пейзажі, він дуже любив зображати гірські ландшафти Криму і Кавказу, працював як баталіст і портретист, був прекрасним графіком (відавав перевагу акварелі і сепії).

Не зважаючи на визнання як з боку громадськості, так і офіційних кіл, Лагоріо завжди жив в скрутних матеріальних умовах, часто брав аванси під ще не написані полотна і після його смерті дружина і донька художника залишилися без засобів для існування і вимушені були звернутися до Академії мистецтв за допомогою.

ТРИ МІЛЬЙОНИ ДОЛАРІВ ЗА ПОЛОТНО, з огляду «Шведські види на Росію» в журналі «Weekend» за 30 листопада 2007 р.

Шведський аукціонний будинок «Uppsala Auktionskammare» влаштовує «російський день» в рамках своїх сезонних інтернаціональних торгів. Буде продано дві з половиною сотні лотів, з яких приблизно половина живопис, а інші – прикладне мистецтво.

Серед найприкметніших на аукціоні – «Біла ніч на Неві» Лева Лагоріо, з кораблем, буксиром і силуетом Петропавловської фортеці на дальньому плані. Лев Лагоріо, як і Іван Айвазовський, любив писати воду. Тільки Айвазовський вважав за краще малювати шторми, а Лагоріо скоріше – художник штилю, його цікавили відблиски на гладкій поверхні води і гра віддзеркалень.

У червні 2007 року на аукціоні «Christie`s» вже було продано полотно Лева Лагоріо за \$2,9 млн. приблизно з тією ж композицією, лише ніч там темніша і вдалині виднівся Ісаакієвський собор.